gemeente Eersel
kempisch wonen in een wereldregio

Raadsvoorstel

Raad d.d.	24 januari 2023	**Portefeuillehouder**	LKO
Commissie d.d.	10 januari 2023	**Opsteller**	msto03
B&W d.d.	13 december 2022	**Zaaknr.**	Z21000613

Onderwerp

Samenwerkingsakkoord 2023-2026 Metropoolregio Eindhoven

Voorstel

De raad voor te stellen:

1. geen zienswijze in te dienen op het concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 “In goede banen” voor de thema’s schaalsprong, wonen en ruimte (kwaliteit leefomgeving), vitaal economisch systeem en vitaal landelijk gebied;
2. een zienswijze in te dienen voor het thema toekomstbestendig mobiliteitssysteem, waarin aandacht wordt gevraagd voor:
   a. de samenhang tussen ambitie, twee ontwikkellijnen en vijf hoofdopgaven;
   b. de verbindingen tussen de randen van de regio met stedelijk gebied;
   c. het correct beschrijven van de opgaven van mobiliteit en het correct benoemen van Mobiliteitstransitie;
   d. de inzet en verdeling van personeel;
   e. het aanvullen van de beschrijving van SmartwayZ;
3. een zienswijze in te dienen voor het thema toekomstbestendig energiesysteem, waarbij aandacht wordt gevraagd voor nuance in groei en het benoemen van netcongestie.

Inleiding/aanleiding

Op 23 november 2022 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) het concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 “In goede banen” voor een zienswijzeprocedure aangeboden aan de raden van de 21 deelnemende gemeenten. Met dit concept Samenwerkingsakkoord geven we samen invulling aan de vraag hoe we de ontwikkelingen die op onze regio afkomen “in goede banen” kunnen leiden, zodat ook volgende generaties hetzelfde niveau van welzijn mogen ervaren. Uw raad wordt gevraagd om een zienswijze vóór 2 februari 2023 in te dienen.
De definitieve vaststelling van het Samenwerkingsakkoord 2023-2026 is gepland in de vergadering van het AB van de MRE op 1 maart 2023.

Wettelijk en/of beleidskader

- Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
- Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE).
- Statuut Overlegorganen Metropoolregio Eindhoven.
- Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en Werkprogramma’s 2019, 2020, 2021 en 2022.
- Ambitiedocument “Economische schaalsprong in balans met een gezonde leefomgeving” (hierna: Ambitiedocument), zoals vastgesteld op 23 februari 2022 door het AB van de MRE.
- Bouwstenennotitie “Regionale samenwerking Metropoolregio Eindhoven” (hierna: Bouwstenennotitie). Daarvoor wordt ook verwezen naar een raadsinformatiebrief van 27 september 2022 “Lokaal gesprek nieuw samenwerkingsakkoord MRE-bouwstenennotitie: reactie gevraagd” en een gehouden werkbijeenkomst van 11 oktober 2022.

Argumenten

1.1 Concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 “In goede banen”: regionaal belang
Eens per vier jaar wordt een nieuwe regionale agenda opgesteld vanuit onze toekomstige opgaven.

Het concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 is een nadere uitwerking van het Ambitiedocument en de Bouwstenennotitie. Daarnaast zijn ook de ontwikkelingen rondom de schaalsprong actief meegewogen.
In het concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 staan de strategische gezamenlijke inhoudelijke ambities, opgaven, doelen en afspraken waar de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant de komende jaren samen aan willen werken (inhoudelijke opgaven). Dit akkoord is ook de inzet voor de samenwerking met de waterschappen, de provincie Noord-Brabant en het Rijk over de opgaven in de regio Zuidoost-Brabant. Het akkoord geeft invulling aan de drie belangrijkste vragen voor de toekomst van de regio:

1. Hoe gaat de unieke samenwerking in onze regio verder? Zowel tussen de 21 gemeenten als tussen Rijk, provincie, bedrijfsleven en kennisinstellingen?
2. Hoe kunnen we de welvaart, het succes van Brainport, verbreden naar het welzijn van alle inwoners, ook wanneer het economisch succes zo snel blijft gaan?
3. En hoe kunnen wij vanuit onze unieke positie, in een internationale context, bijdragen aan het versterken van de strategische positie van Nederland en Europa?

Kortom, hoe kunnen we de ontwikkelingen die op onze regio afkomen “in goede banen” leiden, zodat ook volgende generaties hetzelfde niveau van welzijn mogen ervaren.

1.2 Gezamenlijk proces vanuit de inhoud op strategische opgaven
Voor het tot stand komen van het samenwerkingsakkoord is een zorgvuldig proces doorlopen, waarbij op alle niveaus betrokkenheid is georganiseerd van ambtenaren, collegeleden en raadsleden tot samenwerkingspartners zoals provincie Noord-Brabant, Brainport en de waterschappen. Dit proces heeft geleid tot een nieuwe inhoudelijke agenda. Deze leggen we samen vast in een Samenwerkingsakkoord. Daarbij richten we de regionale samenwerking op de strategische hoofdopgaven in het regionaal belang. Brede welvaart is het perspectief waarmee we naar deze opgaven kijken.

1.3 Vijf inhoudelijke hoofdopgaven in het Samenwerkingsakkoord
Zuidoost-Brabant groeit snel. De regio ontwikkelt zich tot de eerste economie van Nederland. We versterken de nationale mainportfunctie en organiseren de daartoe vereiste randvoorwaarden. Deze ontwikkeling bestaat uit twee complementaire ontwikkellijnen:

- duurzame schaalsprong Brainport;
- nieuwe balans in het landelijk gebied.

De regio maakt een schaalsprong door, die in goede banen moet worden geleid. Tegelijkertijd is het belangrijk om een nieuwe balans in het landelijk gebied te vinden en de kwaliteit daarvan te verbeteren. Dit resulteert in vijf strategische hoofdopgaven waar we in onze regionale samenwerking de focus op leggen. Dit zijn:

1. schaalsprong wonen en ruimte (kwaliteit leefomgeving);
2. toekomstbestendig mobiliteitssysteem;
3. toekomstbestendig energiesysteem;
4. vitaal economisch systeem en;
5. vitaal landelijk gebied.

We willen een sterke regio zijn met behoud van het kenmerkend innovatieve Brainportprofiel en een stabiele sociale basis en vitale leefomgeving voor al onze inwoners.
Deze vijf hoofdopgaven dragen in samenhang bij aan de brede welvaart van de complete regio en haar inwoners. Brede welvaart is het perspectief bij het zoeken naar oplossingen voor de opgaven in de regio.

1.4 Urgentie regionale opgaven
Met de genoemde vijf hoofdopgaven geven we niet alleen invulling aan de regionale ontwikkeling en de wijze waarop rijk en provincie in toenemende mate de regio aanspreekt. Deze zijn ook in lijn met de reacties van een grote meerderheid van de 21 gemeenten in het proces wat is doorlopen (onder andere Ambitiedocument, Bouwstenennotitie, conferenties). De strategische opgave

“schaalsprong wonen en ruimte” is daarbij als een van de meest urgente regionale opgaven benoemd en daarom ook toegevoegd aan het concept samenwerkingsakkoord.

1.5 Voorgestelde zienswijze Samenwerkingsakkoord 2023-2026
Het concept Samenwerkingsakkoord is in gezamenlijkheid tot stand gekomen waarbij gebruik is gemaakt van de input op alle niveaus. De door uw raad en ons college gegeven eerdere reacties in het proces op het concept Ambitiedocument (met het raadsbesluit van 25 januari 2022) en de aanvulling hierop in de Bouwstenennotitie (zie daarvoor onze raadsinformatiebrief van 27 september 2022 en de gehouden werkbijeenkomst van 11 oktober 2022) zijn nagenoeg allemaal verwerkt in het Samenwerkingsakkoord. In de basis geldt dat we kunnen instemmen met het samenwerkingsakkoord.

<u>Schaalsprong, wonen en ruimte (kwaliteit leefomgeving), vitaal economisch systeem en vitaal landelijk gebied</u>
Voor de thema’s schaalsprong, wonen en ruimte (kwaliteit leefomgeving), vitaal economisch systeem en vitaal landelijk gebied stellen wij voor om geen zienswijze in te dienen.

<u>Toekomstbestendig mobiliteitssysteem en toekomstbestendig energiesysteem</u>
Voor de thema’s toekomstbestendig mobiliteitssysteem en toekomstbestendig energiesysteem stellen wij voor een zienswijze in te dienen (zie daarvoor de concept brief zienswijze in bijlage 3).

Voorgestelde zienswijze toekomstbestendig mobiliteitssysteem
Het toekomstbestendig mobiliteitssysteem bevat alle onderwerpen die voor ons als Kempengemeenten belangrijk zijn voor mobiliteit binnen de beoogde schaalsprong. Wel zien we nog enkele aandachtspunten:
- pagina 7 en 14: graag een schematisch overzicht opnemen met de samenhang tussen ambitie, de twee ontwikkellijnen en de vijf strategische hoofdopgaven;
- pagina 12: de volgende aanvulling op te nemen: In Zuidoost-Brabant wordt van oudsher ook veel gewerkt in landelijk gebied en zijn veel toeleveranciers gevestigd in de randen van de regio, onder andere in de maakindustrie. De verbindingen tussen de randen van de regio met stedelijk gebied moeten daarom goed zijn. Goede verbindingen maken ook het meer spreiden van de woningbouwopgaven mogelijk;
- pagina 13: de opgaven van mobiliteit staan niet correct beschreven; graag de juiste tekst overnemen uit de Regionale Mobiliteitsagenda (RMA) en -Programma (RMP) 2022. Het moet de volgende tekst zijn:
  “De vier strategielijnen van het RMA 2020 zijn de programma’s waar we de projecten onder verdelen:
  - Een robuust en betrouwbaar mobiliteitssysteem bouwen om de mobiliteit van nu en in de toekomst te organiseren. We verbinden netwerken en bouwen het mobiliteitssysteem van de toekomst. Hiermee kan iedereen zich van a naar b verplaatsen.
  - Het stap voor stap realiseren van een slim en vernieuwend mobiliteitssysteem. We gebruiken de bestaande infrastructuur op een slimme manier. Dat doen we door gebruik te maken van data. We investeren in pilots, nieuwe mobiliteitsideeën en blijvende gedragsverandering.
  - Het duurzaam maken van mobiliteit. We zorgen voor een schoon en stil mobiliteitssysteem waarmee je op een gezonde manier reist. We stimuleren het gebruik van ‘schone’ vervoersmiddelen en duurzame energie. In de leefomgeving is er geen overlast van het verkeer.
  - Het zo veilig mogelijk maken van mobiliteit voor de verkeersdeelnemers én de inwoners en bezoekers van de regio. In de Metropoolregio streven gemeenten en provincie naar 0 verkeersdoden.”
- pagina 19 en 20: Mobiliteitstransitie wordt niet correct benoemd; nu staat er ketenmobiliteit, hetgeen niet de juiste term is;

- pagina 25 en 26: Voor de wijze van samenwerken willen we meer inzetten op het aantrekken van de juiste mensen. Voor wat betreft organisatie willen we het volgende aanstippen:
    - in de gemeenten en in de regionale uitvoeringsorganisaties is meer en kwalitatief goed personeel nodig. Vooral in de kleine gemeenten past de huidige formatie in verhouding tot de grotere gemeenten niet bij de opgaven die op ons afkomen. Wij vragen de MRE hiermee rekening te houden;
    - daarnaast vragen wij als extra taak voor de MRE (dus niet als taak voor de gemeenten) op te nemen: regionale uitvoeringsorganisaties voor opgaven in het leven roepen, zoals Brainport bereikbaar en Uitvoeringsteam Korte termijn pakket Randweg A2/N2, voor regio brede projecten en samenhangende werkzaamheden (onder andere onderzoeken en aanbestedingen) die effectiever samen kunnen worden opgepakt;
- pagina 34: de volgende aanvulling op de beschrijving van SmartwayZ op te nemen:
    - onderdeel van SmartwayZ zijn de uitvoeringsorganisatie voor regio brede smart mobility projecten Brainport Bereikbaar en het uitvoeringsteam van Korte termijn pakket Randweg A2/N2;
    - een nieuw regionaal programmabureau Mobiliteit Zuidoost Brabant bewaakt de samenhang en verzorgt de samenwerking op de mobiliteitsopgaven, waaronder de MIRT projecten.

Voorgestelde zienswijze toekomstbestendig energiesysteem
Voor wat betreft het toekomstbestendig energiesysteem willen we vragen nuance aan te brengen in ‘groei’, bijvoorbeeld slimmer groeien. Een voorbeeld is de toename in elektriciteitsverbruik én duurzame opwek. Alleen ‘groeien’ (het elektriciteitsnetwerk uitbreiden/vergroten) is geen voldoende oplossing. We moeten het net uitbreiden maar ook slimmer omgaan met elektriciteit en energie, vraag en aanbod op elkaar afstemmen, energie opslaan, etc.
Daarnaast zijn wij van mening, dat netcongestie moet worden genoemd. Netcongestie kan alle (economische) groei tegenhouden. Juist hier zit een grote meerwaarde voor de regionale samenwerking. Netcongestie is nu al de reden dat bedrijven, omdat ze geen aansluiting krijgen, niet kunnen/willen vestigen, uitbreiden en/of verduurzamen. Ook grootschalige duurzame opwek van elektriciteit (RES bod) kan niet gerealiseerd worden door netcongestie. Dit wordt een steeds groter probleem, zowel voor de economische groei als voor de energietransitie.
Op pagina 21 stellen wij voor om bij “Wat gaan we samen doen, toekomstig energiesysteem” het volgende toe te voegen: Het inzetten op uitbreiden en slimmer gebruik maken van het elektriciteitsnetwerk om de toekomstige vraag en aanbod te kunnen faciliteren. Bij veerkrachtig economisch systeem stellen wij voor toe te voegen: Verduurzaming en uitbreiding van bedrijventerreinen mogelijk maken door onderlinge afstemming van energiesystemen.

Alternatieven

Een alternatief is om de voorgestelde zienswijze te wijzigen, een nieuwe zienswijze toe te voegen of geen zienswijze op het concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 in te dienen.

Risico’s

Niet van toepassing.

Financieel

Op dit moment is er geen sprake van een wijziging in de financiële bijdrage aan de samenwerking. Medio 2023 wordt met het werkprogramma 2023 gekeken naar de benodigde middelen op basis van de opgedane inzichten met het werkprogramma 2022.

Communicatie/Participatie

De Kempengemeenten zoeken afstemming over de inhoudelijke onderwerpen van het samenwerkingsakkoord en de jaarlijkse werkprogramma's. Ook op de voorgestelde zienswijze is afstemming gezocht.
Uw zienswijze op het concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 "In goede banen" wordt kenbaar gemaakt aan het DB van de MRE.

Planning

De MRE heeft uw raad verzocht om een zienswijze in te dienen vóór 2 februari 2023. In bijlage 3 bij dit voorstel treft u een conceptbrief aan met de voorgestelde zienswijze op het voorliggende concept Samenwerkingsakkoord.
Op 13 februari 2023 worden de ontvangen zienswijzen van de gemeenten besproken in het Dagelijks Bestuur (DB) van de MRE. Op basis daarvan wordt het al dan niet aangepast concept Samenwerkingsakkoord aangeboden aan het AB van de MRE voor vaststelling op 1 maart 2023.
Als uitwerking van het Samenwerkingsakkoord 2023-2026 wordt het concept Werkprogramma 2023 opgesteld in afstemming met de desbetreffende portefeuillehouders van de 21 gemeenten. Het concept Werkprogramma 2023 wordt in de eerste helft van 2023 voor een zienswijze aan uw raad aangeboden. Het werkprogramma is de leidraad voor alle concrete opgaven en acties uit het samenwerkingsakkoord en besluiten binnen de samenwerking.
Uw raad wordt halfjaarlijks via een Metropoolconferentie en via de Raadstafel21 bijgepraat over de voortgang van het samenwerkingsakkoord en het werkprogramma.

Bijlagen

1. Brief aanbieding concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 (corsanummer 22.27696)
2. Concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 "In goede banen" (corsanummer 22.27695)
3. Concept brief zienswijze Samenwerkingsakkoord 2023-2026 (corsanummer 22.28762).

Eersel, 13 december 2022
Burgemeester en wethouders van Eersel

secretaris	burgemeester
de heer ing. H.M.L. Offermans	de heer drs. W.A.C.M. Wouters

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

Raadsbesluit

R22.131

Onderwerp: Samenwerkingsakkoord 2023-2026 Metropoolregio Eindhoven

De raad van de gemeente Eersel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 13 december 2022;

gehoord de beraadslaging in de commissievergadering van 10 januari 2023;

b e s l u i t :

1. geen zienswijze in te dienen op het concept Samenwerkingsakkoord 2023-2026 “In goede banen” voor de thema’s schaalsprong, wonen en ruimte (kwaliteit leefomgeving), vitaal economisch systeem en vitaal landelijk gebied;
2. een zienswijze in te dienen voor het thema toekomstbestendig mobiliteitssysteem, waarin aandacht wordt gevraagd voor:
   a. de samenhang tussen ambitie, twee ontwikkellijnen en vijf hoofdopgaven;
   b. de verbindingen tussen de randen van de regio met stedelijk gebied;
   c. het correct beschrijven van de opgaven van mobiliteit en het correct benoemen van Mobiliteitstransitie;
   d. de inzet en verdeling van personeel;
   e. het aanvullen van de beschrijving van SmartwayZ;
3. een zienswijze in te dienen voor het thema toekomstbestendig energiesysteem, waarbij aandacht wordt gevraagd voor nuance in groei en het benoemen van netcongestie.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 24 januari 2023

De raad van de gemeente Eersel
de griffier, de voorzitter,

J.W.G. van Bree drs. W.A.C.M. Wouters